

Syczewski, Tadeusz

"Dizionari San Paolo. Liturgia",
Domenico Sartore, Achille Maria
Triacca, Carlo Cibien, Mediolan 2001 :
[recenzja]

Studia Teologiczne 19, 504-506

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

tematami a także podkreślenie roli którą powinny pełnić w naszym życiu dane praktyki czy przemyslenia.

W pierwszej części zawarte są podstawy wiary, podstawy które każdy z nas powinien znać i na nich się opierać. To jest fundament naszej wiary, fundament życia człowieka wierzącego. Jeśli człowiek tak pojmuje swoją wiarę, to ta książka pomoże mu w budowaniu i utwierdzeniu tych fundamentów. Jeśli natomiast jego rozumienie odbiega od właściwego, to pozwoli mu ona zrozumieć swój błąd i ukarze właściwe rozumienie. Nawet człowiek niewierzący, który nie jest zdecydowanym ateistą, po przeczytaniu tej książki będzie miał wiele pytań do przemyslenia. Stanie wobec nowych problemów i w innym świetle je zobaczy.

Podsumowując jest to książka dla każdego, autor bowiem nie tylko daje wykład podstaw naszej wiary, lecz również opisuje obecną sytuację, podejmuje próbę dociekań przyczyn i wskazuje drogę. Autor mimo iż porusza wiele złożonych problemów religijnych i moralnych to posługuje się językiem zrozumiałym, nawet dla laika. Uważam, że jest to cenna pozycja, z którą każdy powinien się zapoznać.

Ks. Mieczysław Ozorowski, Norbert Szczepański

Domenico Sartore, Achille Maria Triacca i Carlo Cibien, Dizionari San Paolo. Liturgia, Słownik Liturgii Mediolan 2001, ss. XXX + 2154.

Nowy Słownik Liturgii ukazał się we Włoszech w pierwszej połowie 2001 roku w Wydawnictwie św. Pawła w Mediolanie z serii dzieł słowniki świętego Pawła. Redaktorem tego słownika jest Carlo Cibien, SSP, profesor Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego i Wydziału Teologicznego „Marianum” w Rzymie. Współredaktorami tego dzieła są: Domenico Sartore CSJ, profesor liturgiki na Instytucie Teologicznym w Viterbo i na Papieskim Instytucie Liturgiki Świętego Anzelma w Rzymie oraz Achille Maria Triacca, Salezjanin, profesor teologii liturgii i sakramentów na Papieskim Uniwersytecie Salezjańskim w Rzymie oraz na Papieskim Instytucie Liturgiki Świętego Anzelma w Rzymie.

W dzieło to zaangażowało się 68 profesorów, wykładowców Uniwersytetów i Papieskich Wydziałów we Włoszech, Hiszpanii, Francji, Niemiec, Belgii i Filipin. Głównie są to wykładowcy Uniwersytetów i Papieskich Wydziałów w Rzymie, Bolonii, Bergamo, Viterbo, Reggjo Emilia, Mediolanu, Nowary, Torino, Pordenone, Udine, Bari – Bitonto, Vittorio Veneto, Como, Palermo, Teggiano – Policastro i Padwy.

Wśród autorów tego słownika są między innymi tacy profesorowie jak: Castellano Cervera Jesus (Hiszpania), profesor teologii sakramentów i duchowości liturgicznej na Papieskim Wydziale Teologicznym „Teresianum w Rzymie”; Chupungco Anscor. Benedyktyn, (Wyspy Filipińskie), profesor liturgii na Papieskim Instytucie Liturgicznym Św. Anzelma w Rzymie; Lodi Enzo (Bologna), profesor liturgii w studium teologicznym; Lopez Gay Jesus (Hiszpania), profesor teologii i historii misji na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie; Neunheuser Burkhard, Benedyktyn (Niemcy), profesor Liturgiki na Papieskim Instytucie Liturgicznym w Rzymie; Sicolone Ildebrando. Benedyktyn, profesor teologii liturgii na Papieskim Instytucie Liturgiki Świętego Anzelma w Rzymie; Triacca Achille Maria. Salezjanin, profesor teologii sakramentów na Papieskim Uniwersytecie Salezjańskim w Rzymie i na Papieskim Instytucie Liturgiki Świętego Anzelma w Rzymie; Venturi Gianfranco. Salezjanin, profesor liturgiki na Instytucie Liturgiki w Padwie; Sartore Domenico, CSJ, profesor liturgiki w Instytucie Teologicznym w Viterbo i w Instytucie Liturgiki Świętego Anzelma w Rzymie; Cibien Carlo, SSP, profesor na Gregorianie i Marianum w Rzymie; Donglii Antonio (Bergamo), profesor liturgiki w seminarium w Bergamo.

Słownik ten zawiera 139 haseł bardzo rozbudowanych, wydanie poprzednie tego słownika zawierało 110 haseł. Wśród tych haseł 43 można uznać jako zupełnie nowe. Natomiast 32 haseł nie było w poprzednim wydaniu tego słownika. Wszystkie hasła zostały gruntownie przepracowane, ubogacone nową bibliografią i uwzględniające najnowsze dokumenty kościoła i wszelkiego rodzaju nowe odkrycia niekoniecznie w dziedzinie liturgicznej. Zawartość tego słownika uwzględnia wszelkie wskazówki współtworzących to dzieło, zwłaszcza pastoralistów klasy światowej.

Słownik ten w sposób ciekawy ma odniesienie dydaktyczne i pastoralne do liturgii. Porusza dogłębnie problem inkulturacji liturgicznej.

Wartościowym atrybutem tego słownika jest jego podejście do zagadnień ekumenicznych. Są starannie opracowane hasła dotyczące Reformy Anglikańskiej, Luterkańskiej, jak również Reformy Protestantckiej.

Wielki Słownik Liturgii pogłębiony i uzupełniony zawiera zasadnicze tematy teologiczno – liturgiczne dotyczące ksiąg liturgicznych, historii liturgii starożytnej, współczesnej, rodzin liturgicznych Zachodu i Wschodu, liturgii i reformy luterkańskiej. Ponadto porusza problemy pastoralne, podstawowe zagadnienia nauk humanistycznych i wzajemnej zależności innych nauk współczesnych.

Słownik ten w sposób jasny i jednoznaczny akcentuje wymiar interdyscyplinarny liturgii. Przede wszystkim chodzi tutaj o wymiar antropologiczny, socjologiczny i psychologiczny. Podkreśla potrzebę współpracy między różnymi naukami.

Godne zauważenia i ciekawie są opracowane w tym słowniku takie hasła jak: antropologia kulturalna, komunikacja, kultura, hermeneutyka, święto, massmedia, psychologia, ryt, sacrum, znak, symbol.

Dogłębnie są opracowane zagadnienia teologiczne takie jak: Teologia liturgii, Biblia i liturgia, Bóg Ojciec, Jezus Chrystus, Duch Święty, Misterium Paschalne, Ofiara, Tajemnica, Celebracja, Wspomnienie.

Słownik ten porusza także praktyczne problemy pastoralne wspólnoty chrześcijańskiej. Między innymi takie zagadnienia jak: Liturgia pastoralna, Katecheza, Katechumenat, Zgromadzenie, Animacja, Grupa liturgiczna, Styl celebracji, Obecność chrześcijańska, Praca, Awans ludzki, Niepełnosprawni, Ruchy kościelne. Odnowa liturgiczna.

Słownik ten w sposób głęboki i fachowy przedstawia wiele zagadnień dotyczących życia Kościoła we współczesnym świecie. Ukazuje także w jaki sposób uwidaczniają się one w doświadczeniu liturgicznym. Ponadto zawiera wiele innych nowych haseł, których nie było w poprzednim wydaniu tego słownika. Są to między innymi takie hasła jak: Aniołowie, Błogosławieństwo, Kalendarz liturgiczny, Katechizm Kościoła Katolickiego, Katechumenat, Komunikacja i liturgia, Kongregacja Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, Kult Eucharystyczny poza Mszą Świętą, Diakonat, Bóg, Ojciec, hermeneutyka, Lekcjonarz. Egzorcyzmy, Niepełnosprawni i liturgia, Grupa liturgiczna, Świeccy, Lekcjonarz, Martyrologium, Mistagogia, Ruch liturgiczny we Włoszech, Odnowa liturgiczna, Ryt hebrajski, Czasopisma liturgiczne, Życie konsekrowane i liturgia.

Słownik ten z pewnością będzie użyteczny nie tylko profesorom liturgiki, seminarzystom, studentom teologii i innych specjalizacji, siostronom zakonnym ale także wszystkim wiernym, którzy pragną pogłębiać swoją wiedzę na temat liturgii, by w ten sposób móc ją przeżywać świadomie, czynnie i owocnie. Dzieło to może stanowić wspaniałą pomoc wszystkim animatorom życia liturgicznego, katechetom instytucjom świeckim, studentom kolegiów teologicznych, dziennikarzom, wszystkim twórcom kultury i wszystkim chrześcijanom.

Ks. Tadeusz Syczewski

Ks. Jarosław Sokołowski (red.), *Księga Jubileuszowa Wyższego Seminarium Duchownego w Łomży (1919–2000)*, WSD, Łomża 2000, s. 488.

Opus Magnum Seminarium Duchownego w Łomży. Seminarium duchowne, według definicji Soboru Watykańskiego II, powinno być „sercem diecezji”, gdyż prowadzi dla niej formację kapłańską, konieczną ze względu na samą jedność kapłaństwa katolickiego wszystkich kapłanów diecezjalnych i zakonnych, należących do jakiegokolwiek obrządku. Kościół Katolicki już od początku swej działalności troszczył się o formację kapłańską. We